

Pismo Diognetu

1.5-6.8-9

1. Zelo si prizadevaš, kakor vidim, spoštovani Diognet, da bi spoznal krščansko vero, in zelo natančno in marljivo izprašuješ o kristjanih: v kakšnega Boga zaupajo in kako ga častijo; zakaj vsi nič ne cenijo sveta in prezirajo smrt; zakaj ne marajo niti bogov, v katere verujejo Grki, niti se ne držijo judovske vere; kakšna ljubezen jih veže med seboj; zakaj je vendar ta rod ali ta ustanova prišla kot nekaj novega na svet sedaj in ne prej.

Pohvaliti te moram, da kažeš tako dobro voljo in prosim Boga, ki nam daje milost, da govorimo in poslušamo, naj meni nakloni, da bi tako govoril, da bi se ti, ki me boš poslušal, kar najbolj poboljšal, tebi pa naj podeli, da bi tako poslušal, da ne bom žalosten jaz, ki bom govoril.

5. Kristjanov namreč ne loči od drugih ljudi ne dežela, ne jezik, ne običaji. Ne prebivajo v svojih mestih, ne govorijo drugačnega narečja in ne živijo posebnega življenja. Tega nauka jim ni našlo kako umovanje in vrtanje zvedavih ljudi in se ne držijo kakega človeškega nazora kakor nekateri. Prebivajo v grških in barbarskih mestih, kamor je koga zanesla usoda, vedejo se po običajih domačinov v obleki, hrani in drugem življenju, a vendar kažejo čudovit in po splošni sodbi nenavaden način življenja. Živijo v svoji domovini, a so kakor priseljenci, imajo vse pravice, kakor meščani, a trpijo vse kakor tujci; vsaka tujina jim je domovina, a vsaka domovina tujina. Ženijo se kakor vsi, rodijo otroke, a otrok ne zametujejo. Imajo skupno mizo, a ne postelje. V mesu živijo, a ne po mesu. Na zemlji bivajo, a v nebesih imajo svojo domovino. Pokorni so danim postavam, a s svojim življenjem premagujejo postavo. Ljubijo vse, a vsi jih preganjajo. Prezirajo jih, a preziranje jim rodi slavo; obrekujejo jih, a njihova pravičnost pride na dan; zmerjajo jih, a oni blagoslavljujejo; sramotijo jih, a oni izkazujejo čast. Dobro delajo, a kaznujejo jih kot hudodelce; kazni se veselijo, kot da vstajajo v novo življenje. Judje jih napadajo kot drugorodce in Grki jih preganjajo, a njihovi sovražniki ne vedo povedati, zakaj jih sovražijo.

6. Da na kratko povem: kar je v telesu duša, to so v svetu kristjani. Duša je razsejana po vseh udih telesa. Kristjani pa po mestih sveta. Duša prebiva v telesu, a ni od telesa; tudi kristjani prebivajo v svetu, a niso od sveta. Nevidna duša je zaprta v vidnem telesu; tudi kristjane vidiš, da bivajo na svetu, a njihova vera ostane nevidna. Meso sovraži dušo in se bojuje z njo, čeprav mu ta ne dela nobene krivice, ker mu brani uživati slasti; tudi kristjane svet sovraži, čeprav mu ne delajo nikakršne krivice, ker nasprotujejo slastem. Duša ljubi meso, ki jo sovraži, in ude; tudi kristjani ljubijo tiste, ki jih sovražijo! Duša je zaprta v telesu, a ohranjuje telo; tudi kristjani so v svetu kakor v temnici, a oni ohranjajo svet. Neumrljiva duša prebiva v umrljivem šotoru; tudi kristjani prebivajo v minljivem domu, pričakujejo pa neminljivosti v nebesih. Če duši ne strežeš z jedjo in pijačo, postane krepkejša; tudi kristjani od dne do dne naraščajajo, ko trpijo kazni. Na tako pomembno mesto jih je postavil Bog; zato ne smejo pobegniti.

8. Kdo sploh je med ljudmi vedel, kaj neki je Bog, dokler ni sam prišel? Ali odobravaš prazne in nespametne besede »verodostojnih« modrijanov, ki so eni od njih trdili, da je bog ogenj (kamor bodo sami šli, to imenujejo boga), drugi, da je voda, drugi pa, da je katera izmed prvin, ki jih je ustvaril Bog? Če se sprejme kateri od teh nauk, potem bi se morala tudi vsaka druga neustvarjena reč tako imenovati bog. Toda to so prazne marnje in prevare sleparjev; od ljudi ni nihče Boga videl niti spoznal, temveč se je on sam razodel. Razodel pa se je po veri, ki ji je edini dano videti Boga. Kajti Bog, Gospod in Stvarnik vesoljstva, ki je vse naredil in razporedil, ni bil človeku le prijazen, marveč tudi prizanesljiv. Vedno je bil tak, je in bo: mil, dober, brez srda in resničen, samo on je dober. Ko pa je spočel veliko in neizrekljivo misel, jo je povedal samo Sinu. Dokler je torej hranil zase svoj modri sklep in ga skrival, se je zdelo, da se ne briga za nas in nas zanemarja; ko pa nam je po ljubljenem Sinu odkril in razodel, kar je bil od začetka pripravil, nam je dal vse hkrati, da smo postali deležni njegovih dobrot, jih videli in razumeli. Kdo izmed nas bi bil kdaj to pričakoval?

9. Ko je torej vse pri sebi s svojim Sinom uredil, nas je pustil do nedavnega časa, da smo se dali, kakor smo hoteli, voditi neurejenim nagonom, speljani na kriva pota po nasladah in poželenjih. Tega pa nikakor ni storil, kot da bi se veselil naših grehov, marveč ker jih je potrpežljivo prenašal, in tudi ne, kot da bi odobral čas krivičnosti, marveč ker je pripravljal sedanjí čas pravičnosti. Hotel je namreč, da bi prišli v onem času do spoznanja, da po lastnih delih nismo vredni življenja, marveč da smo ga postali vredni sedaj po božji dobrotljivosti in da bi mi poskusili, da sami po sebi ne moremo priti v božje kraljestvo, temveč da smo to dosegli po božji moči. Ko pa je bila mera naše krivičnosti polna in je bilo popolnoma jasno, da jo čaka kot plačilo kazen in smrt, in je prišel čas, ki ga je Bog določil, da pokaže za naprej svojo dobrotljivost in moč – o neprekosljiva prijaznost in ljubezen Boga do ljudi! – nas ni sovražil ne zavrnil ne se spomnil naših hudobij, marveč se je pokazal prizanesljivega, potrpežljivega, sam vzel iz usmiljenja nase naše grehe in dal svojega lastnega Sina kot odkupnino za nas, svetega za grešnike, nedolžnega za hudobneže, pravičnega za krivičnike, neminljivega za minljive, neumrljivega za umrljive. Kaj drugega je namreč moglo pokriti naše grehe kot njegova pravičnost? Kdo je mogel opravičiti nas, grešnike in brezbožneže, kot samo Božji Sin? O sladka zamenjava, o neizsedljivi odlok, o nepričakovana dobrota! Greh mnogih se skrije v enem pravičnem, pravičnost enega opraviči mnogo grešnikov!

Prevedel F. Ks. Lukman